

78 (064. J)

Magyar Hírlap

244

6 1973. NOVEMBER 24, SZOMBAT

KULTÚRA -

Zenei levél

Régi koncert és új ígéret

BUDAPEST CENTENÁRIUMÁN. Középkorúak, jószívek elemisták is tudják ma már, hogy Kodály Zoltán legnépszerűbb műve, a *Psalmus Hungaricus* és Bartók Béla első megrendelésre írott kompozíciója, voltaképpen világhírűvének megalapozója is, a *Táncszvit*, Pest-Buda egyesítésének 50. évfordulójára készült. Mi sem természetesebb, hogy az egyesítés centenáriumán, mégpedig pontosan a hajdani Vigadó-beli, Dohnányi vezényelte ősbemutató napján, november 19-én megismétlődjék ez a hangverseny.

Egyetlen kivételtől eltekintve a többi műsorszám is azonos volt az ötven évvel ezelőtt lezajlott koncertével: Liszt *Magyar fantáziája* és Berlioz *Rákóczi-indulója* is felcsendült. Dohnányi Ünnepi nyitánya helyett azonban, amely túlságosan is alkalmira sikerült alkotás, Dohnányi egykor legnépszerűbb zenekari művéből, az 1924-ben keletkezett *Ruralia Hungaricából* szólaltak meg részletek.

Akár ötven évvel ezelőtt, ezúttal is a *Budapesti Filharmóniai Társaság zenekara* vállalta a feladatokat oroszlánrészt. Az együttes igen aktív szerepelt ebben az őszi évadban. Hangzási egyenlenségei (néha alig hallható fuvola, vagy aránytalanul harsány rézfúvós szálamok) az Erkel Színház szerencsétlen akusztikájának rovására frandók, különösen, hogy a zenekar muzsikusa, operaházi tagok lévén, a zenekari árokhöz szoktak hozzá.

A többi közreműködő közül elsőnek *Simándi József* említjük. Olyan szívvel-lélekkel deklamálta a zsoltár szavait, hogy előadásának intenzitása a bemutatók hangulatát idézte. A *Budapesti Kórus* szereplését sem befolyásolta hátrányosan, hogy a *Psalmus* egyik leggyakrabban előadott repertoárdarabja, ellenkezőleg: mivel az együttes kotta nélkül éneklé a mű szövegeit, minden figyelmét a karmesterre fordíthatja.

Liszt *Magyar fantáziájának* virtuóz teljesítményt követelő zongoraszólamát *Falvai Sándor* nagy biztonsággal, élvezetesen játszotta. Előadásának technikai fölénye mellett külön élményt nyújtott a különböző karakterek telibetalált megfogalmazásával.

A hangverseny lelke *Ferencsik János* volt, aki elismerésre méltóan oldotta meg többszörösen összetett feladatát.

PAUK GYÖRGY, az ötvenes évek ígéretes Zathureczky-növendéke, hosszú ideje nem játszott a Zeneakadémia dobogóján. Bemutatkozása Brahms Hege-

düversenyével történt — közreműködött az *Állami Hangversenyzenekar* Németh Gyula lelkiismeretes vezénylete alatt.

Egyetlen versenymű nem tarthatja fel egy művész teljes egyéniségét, az azonban rögtön kiderült, hogy Pauk György beváltotta a fejlődéséhez fűzött reményeket. Pódiumra termett művész, csodálatos hegedűhanggal, amely szonórus, bőven áradó (ám sohasem válik vaskos-sá és mellékörejek sem zavarják), de karcsú és vékony is tud lenni anélkül, hogy sugárzását, elevenségét elvesztené. Mindehhez teljes technikai fegyverzet, elementáris muzikalitás, ízlés társul. A Brahms-koncert tehát érdeklődést keltő, folytatást váró nyitány volt Pauk György második fellépéséhez.

Szóloestjének már rendkívül igényesen összeállított műsora is vonzó volt, gerincében romantikus művekkel, amelyeket egy-egy barokk, illetve XX. századi kompozíció egészített ki.

A hangverseny nyitószáma, *Schubert A-dúr duója* és a szünet után elhangzott *Brahms A-dúr szonáta* egyazon stílusorszak két szélén álló darab, keletkezésüket tekintve hét évtized választja el egymástól őket, azonkívül a Schubert-duó egy húszéves ifjú alkotása, míg Brahmsé a mester érett, férfikori művei között foglal helyet. Pauk György kultúrájára, érzékenységre vall, hogy a stílus lényegi azonosságán túl meg tudta mutatni ezt a döntő különbséget.

Ha a romantikus művek tolmácsolásakor a spontán muzikalitást érezhettük döntőnek Pauk György játékában, *Bach* szünet előtt játszott *h-moll partitúrájának* átgondolt építkezésmódjával, az arányok fegyelmezett, gondos mérlegelésével művészetének intellektuális oldalát is megmutatta. Természetesen nem kiszámított-ságról beszélünk: maga a textus a legjobb hagyományokon nevelkedett felfogásban, magától értődő természetességgel elevenedett meg.

Bartók ritkán játszott, eredeti népi motívumokra épülő *II. rapszódiaja* megint újabb feladat: a technikai követelmények megoldásán túl fel kell idézni a népi hegedűsök játékmódjának illúzióját, s egységbe kell foglalni a táncok füzéréből álló szerkezetet, amely nem nyújtja a klasszikus formák jól ismert fogódzóit. Vendégünk mindkét kívánalomnak maradéktalanul eleget tett, s a Rapszódia hatásos fináléként csendült ki hangversenye végén.

Pauk György sikeres helytállását nagyban segítette kiváló partnere, *Michael Isadore*, aki egészen elsőrangú pianista és ideális szonátapartner.

S. Lampert Vera